

LAS CORTES DE CULLERA-VALENCIA DE 1364

RESUMEN

Nuestro objetivo es el análisis del donativo, de las Cortes de Cullera-Valencia de 1364, a través del privilegio donde se registran sus acuerdos sobre este punto. Puntualizamos, además, a partir de fuentes, principalmente municipales, aspectos desconocidos de estas Cortes.

RÉSUMÉ

Nostre objetif consiste á analyser le don, des Etats Généraux de Cullera-Valencia par l'intermédiaire du privilège où sont enregistrés ses accords á ce sujet. Nous préciserons en plus, á partir de sources municipales des aspects inconnus de ces Etats Généraux.

El enfrentamiento ente las monarquías peninsulares, comenzado en la segunda mitad del siglo XIV —guerra de los dos Pedros (1356-1369)—, obliga a Pedro IV a recurrir reiteradamente a las Cortes de sus estados para hacer frente a la sangría que la misma supone y cuyos gastos no pueden afrontarse a partir del patrimonio real.

Las Cortes de 1364, al igual que las celebradas con anterioridad desde 1358, hay que situarlas, pues, dentro de este marco. Su objetivo, que se repetirá en asambleas posteriores, es hacer frente a los gastos de la guerra.

La primera noticia de estas Cortes, de las que no se conserva el proceso, nos la proporciona Martínez Aloy. Esta autor, tomando como base el privilegio donde se recoge la oferta hecha por los brazos, al tiempo que lo extraca, expone que se celebraron en el palacio episcopal de Valencia¹.

Nuestro objetivo, al volver aquí sobre estas Cortes, es puntualizar algunos aspectos que recogen otras fuentes y dar a conocer este documento como un eslabón más en el proceso evolutivo de la Generalidad².

¹ *La Diputación de la Generalidad del reino de Valencia*. Valencia 1930, p. 145. ROMEU ALFARO, S., tomando como base esta noticia las recoge en su «catálogo de Cortes Valencianas hasta 1.410». *A.H.D.E.*, XL (1970) pp. 581-607.

² A.M.V., *Manual de Consell* (M.C.) A-14, f. 17. El 11 de junio se eligen los tratadores tras dar lectura a la carta real fechada el 8 de junio.

Las Cortes deben iniciarse el 13 de junio en Cullera, según consta en la convocatoria real fechada en esa localidad y dirigida al Consejo de la ciudad de Valencia³.

Los síndicos valencianos, designados para las mismas acuden a Cullera trasladando al rey el temor de los jurados: los castellanos se encuentran en la huerta y arrabales de Valencia⁴.

Estas circunstancias agilizan los trámites. Los síndicos, aunque tienen autoridad para llegar a un acuerdo, presentan, el 18 de julio ante el Consejo de Valencia, las propuestas elaboradas por los representantes de los tres brazos para su aprobación con respecto a la oferta.

«...que fossen elets a pesats D hòmens a cavall, la meytat armats e l'altra mitat alforrats, als quals fos donat sòu per lo General del dit regne, co és, a cavall armat quatre sous e a cavall alforrat tres sous per cascun dia»⁵

y su forma de pago

«...per levar e pagar lo dit sou era stat tractat que diverses e certes imposicions fossen imposades o meses en la ciutat e loch de la contribució de València e generalment per tots los lochs del regne de València egualment»⁶.

Aprobados los puntos básicos las puntualizaciones sobre los mismos se dejan en manos de los síndicos.

Estas quedan recogidas en el documento de aprobación extendido el 23 de junio de 1364¹.

La ciudad debe hacerse cargo de la mitad del donativo; por ello se parte, a la hora de fijar la cantidad, de los ingresos producidos allí por diversos gravámenes. Estos ascienden, según el cálculo realizado, a 26.000 libras anuales distribuidas en los siguientes conceptos: cereales 11.000 libras, carnes 5.000, vino 3.000, mercancías 2.500, animales 500, bienes inmuebles 500, sal 1.500 y generalidades 2.000⁸.

La cantidad a entregar se fija, pues, en 52.000 libras anuales durante los dos años en que estarán en vigencia los acuerdos.

Los elementos de estos gravámenes, recogidos someramente en la oferta, se encuentran desarrollados en los contratos de arrendamiento de los mismos. Su estado de conservación, que impide su consulta, no nos permite ser más precisos sobre este punto⁹.

³ *Ibidem*.

⁴ A.M.V., *M.C.* A-14, f. 18-18 v.º. Los tratadores son: Belenguer Mercader, Nicolau Valleriola, Berenguer Dura y Guillem Mir.

⁵ *Idem*, f. 19 v.º.

⁶ *Ibidem*.

⁷ Vid. documento I.

⁸ Aunque Martínez Aloy engloba todos los impuestos bajo el nombre de generalidades, se aprecia en el documento que éste es uno más de los conceptos impositivos que se barajan.

⁹ A.R.V., *Generalidad* 4971, recoge contratos de venta de los impuestos en distintos lugares. Unos serán anuales, otros abarcan de julio del 64 al 66. Los capítulos a que queda sometido el arrendamiento no se recoge en todos los casos.

El acuerdo contempla también la inversión del donativo, señalando diversos conceptos en los que se debe encauzar el gasto. La mayor partida —35.000 libras— se destina a los 500 jinetes acordados, que recibirán 3 ó 4 sueldos diarios según pertenezcan a la caballería ligera o pesada¹⁰; 2.000 libras se destinan al desplazamiento y mantenimiento de la maquinaria de guerra y 1.500 a los gastos producidos por los correos, espías... El resto, hasta 47.000 libras deben cubrir las primas a la importación de cereales¹¹ y la adquisición de saetas. A todos estos desembolsos hay que añadir el sueldo de los responsables de su gestión.

Los acuerdos de esta oferta, que anulan la de Monzón de 1363 en sus siete últimos meses, entran en vigor el primero de julio. Las Cortes de 1364 sólo mantienen de las anteriores las generalidades que han sido incorporadas al nuevo donativo.

La administración del mismo, organizada en tres escalas, corresponde a los consejeros, clavaros y administradores apoyados por otros oficiales¹².

Los primeros, tres por brazo, controlan la gestión de los clavaros y les asesoran sobre el incremento de los impuestos, en caso necesario. Les corresponde, además, proceder a la renovación de los titulares de las obras dos escalas, transcurrido el primer año.

Son designados para desempeñar este cargo por el estamento eclesiástico el obispo de Valencia, el mayoral de Quart y el clavario de Montesa; por el militar Ramon Castella, Ramon Thous y micer Giner; por el real Nicolau y Arnau de Valleriola de Valencia y Jacme Çolivera de Xàtiva.

Los clavaros designados son tres Antoni d'Alpicat, arcediano de Sagunto, Pere Guillem Català y Miquel Palomar por los brazos eclesiástico, militar y real respectivamente¹³. El salario de los dos primeros es de 1.000 sueldos y el del último, encargado de la contabilidad del mismo, de 2.000 sueldos. Tienen derecho a dietas de 20 sueldos diarios si han de desplazarse por estos asuntos.

Sus atribuciones sobre el donativo les permiten, además de encargarse de su gestión, disminuir o aumentar los tipos o los conceptos impositivos según su rendimiento. Sólo están obligados a dar cuenta de su actividad ante los 9 delegados de las Cortes.

Les ayudan en el cumplimiento de su misión un asesor, Berenguer Mercader, que cobra 600 sueldos, y dos notarios. Uno se encarga de los documentos relacionados con la tropa y el otro debe extender los contratos de venta de los impuestos, ambos tienen un salario de 500 sueldos. El último, que depende de los administradores, puede recibir también dietas.

¹⁰ Se aprecia una disminución con respecto a las Cortes de 1362 que fija su salario en 7 y 5 sueldos respectivamente. En algún caso se paga como en 1362, aunque se especifica que no sirva de precedente A.M.V., M.C. A-14, f. 40 v.º.

¹¹ *Idem*, f. 29 v.º-30, 32 v.º y 35 refleja las controversias de la ciudad y el general con respecto a problemas surgidos sobre este asunto.

¹² Vid. Documento 1.

¹³ Estos continúan desempeñando su cargo en 1366, a pesar de la disposición de las Cortes sobre este punto A.R.V. *Protocolo* 2794. Documento 2.

Los administradores en número de dos, Jacme Scrivà y Guillem Mir, deberán residir en Valencia, y sus atribuciones consisten en resolver sumariamente, en presencia de su notario, todas las cuestiones que se les presenten. Su salario se fija en 500 sueldos anuales.

Los clavaros y administradores dispondrán de un alguacil o *porter* encargado de entregar todos los requerimientos y citaciones.

Martínez Aloy resalta con respecto a estas Cortes dos puntos: la contribución general y la administración directa porque, según él, revelan un notable progreso en el orden político y tributario.

Si bien es cierto que ambos extremos quedan claramente expresados en el documento que aportamos, queremos señalar que ambas premisas se barajan ya en las Cortes de Valencia de 1360 y se ponen en práctica en las de 1462-63.

La importancia de las Cortes de Cullera-Valencia de 1364 está, pues, en mantener los logros obtenidos en las Cortes generales de Monzón con respecto a la independencia en la administración del donativo y en la incorporación de las Generalidades como forma de financiación. Estos impuestos sobre el comercio acabarán imponiéndose a partir de las Cortes de San Mateo-Valencia de 1369-70.

DOCUMENTO N.º 1

1364, junio 23. Valencia.

Privilegio de Pedro II de Valencia donde se recogen los capítulos que ordenan los distintos apartados de la oferta de 1364.

A.M.V., *Privilegios reales*, n.º 88 de Pedro II de Valencia. Pergamino 57 × 52'5 cm. [Sello pendiente.]

DANVILA Y COLLADO, M., *Investigaciones histórico-críticas acerca de las Cortes y Parlamentos del antiguo reino de Valencia*, p. 324, transcribe las partes latinas del documento.

In Christi nomine. Noverint universi, quod anno a nativitate Domini millesimo trecentesimo sexagesimo quarto vigilia beati Johannis que fuit XXIII dies mensis junii assignata celebrationi curie, quam illustrissimus princeps et dominus dominus Petrus Dei gratia rex Aragonum, Valentie, Maioricarum/, Sardinie et Corsice comesque Barchinone, Rossilionis et Ceritane, regnicolis regni Valentie celebrabat in pausata sua scilicet in palatio episcopali civitatis iam dicte, omnes qui in dicta curia erant, tam de brachio ecclesiastico quam militari quam etiam civitatum et villarum regalium/ ipsius regni, nemine discrepante respondentes subvencioni per ipsum dominum regem petite curie supra dicte circa defensionem regni iam dicti obtulerunt ipsi domino regi donum vel profertam in capitulis subinsertis declaratam, sub modis et conditionibus in eisdem capitulis/³ appositis et contentis et non aliquorum quidem capitulorum seu proferte tenor sequitur per hec verba.

Per los prohòmens, qui són estats elets, són estades preades valer les imposicions per un any e generalitats e la sal les quantitats següents en les quals paguen christians,/ juheus e moros de tot lo regne.

Primerament son prehat valer lo capítol de la imposició dels blats, ço és, sis sous per cafiç de forment e tres sous per cafiç de blats menuts XI^m lliures.

[2] Item, fon preat valer lo capítol de les carns, ço és, III diners per lliura de moltó e de/ les carns segons que és acostumat al dessús dit for V^m lliures.

[3] Item, fon preat valer lo capítol del vi a raó de II sous VI diners per lliura del que.s vendrà per menut III^m lliures.

[4] Item, fon preat valer lo capítol de la mercaderia a raó de VI diners per lliura, ço és, III per lo comprador/⁶ e III per lo venedor; emperò, és-hi entés tot draper de lli, de stopa, e canem, e draps d'or e de seda, II^m D. lliures.

[5] Item, fon preat valer la sal, ço és, carregat VI sous per cafiç MD lliures.

[6] Item, fon preat lo capítol de les besties a raó de XII diners per lliura, ço és, VI diners/ comprador e VI diners venedor, D lliures.

[7] Item, fon preat valer lo capítol dels bens seents a raó de VI diners per lliures, ço és, III comprador e III venedor, D lliures.

[8] Item, foren preades les generalitats de la ciutat II^m lliures. Les quals quantitats dessús dites muntan a/ summa de XXVI^m lliures.

[9] Als prohombres dessús dits és vijares que dejen valer tant les imposicions e generalitat e l'ajuda ajuda (*sic*) de la sal de lochs de regne de València qui són a mà del senyor rey, com ço dessús dit de la ciutat que són XXVI^m lliures. Axí que muntaria tota la⁹ ajuda de la ciutat e regne LII^m lliures.

Als dessús dits prohòmens és semblant que les quantitats següents són de necessari. Primerament, per lo sou de D. hòmens a cavall, comptant cavall armat IIII sous e rocí alforrat III sous, e estimes de cavalls XXXV^m lliures.

[2] Item, / per ajuda dels blats comptant IIII sous lo forment e II sous ordi, segons és estat ordenat e assegurat en Catalunya e illes de Mallorques. Plau a tots los braços que sia pagada la dita ajuda aytant com sia a coneguda dels dits clavaris.

[3] Item, en messions de ginys/ per anar conquerir los lochs que són estats ocupats del regne, ço és, les messions solament que.s faran en portar los ginys e t[orn]ar-los als lochs d'on seran exits II^m lliures. És intenció de la ciutat que de comú se dejen pagar les messions dels maestres dels ginys, o/¹² dels ginyadors e d'aquells qui ajudaran a portar si alguna cosa costaran o alcun salari pendran, e salario de piquers e totes altres messions necessaries als dits ginys, axí anant com estant en los lochs on seran portat com tornat e totes mesions que sien necessaries/ en adobar, recabar e refert los dits ginys. Plau a tots los braços.

[4] Item, messions de haver passadors per ops de conquerir la terra aytants com benvist serà als clavaris a lur bona coneguda.

[5] Item, espies, escoltes, lahuts, correus, missatgers si.s convenien a fer per lo/ General, salaris e altres mesions M D lliures.

Sumam de les dessús dites quantitats XXXXVimpo^m lliures.

E com València haja sostengut molts e diverses dampnatges e haja despeses grans quantitats de moneda per rahon de la guerra, e dos anys hajen perduts los fruyts de/¹⁵ la terra perquè, segons Deu e segons lo món los del regne, hajen a sostenir lur part de l'afany que la ciutat ha, lo qual ha pres per sostenir sa leyaltat e defensió del regne, e com per la dessús dita ajuda sia fort encarregada la ciutat e hajen prou que fer que ho/ puxen sostenir les gents; perquè, si per raó del cens que la ciutat fa e de les messions ordinaries que li convé a fer la ciutat havia de fer talla o haurà a metre imposició ultra los dessús dites, seria despoblar la ciutat e se'n poria seguir altre perill major perquè és/ escrit ací ço que és de necessari a la ciutat, e per sostenir aquella, se deu pagar de la dita ajuda. *In margine dicti capituli erat scriptum vacat.*

Apparrria als dessús dits que aquestes imposicions e generalitats deguessen venir en poder de tres clavaris, ço és, cascun de son/¹⁸ braç, los quals administren e distribuesquen les quantitats en sou de cavallers e en altres coses dessús dites.

[1] Item, que als dits clavaris sia donat plen poder a minvar les dites imposicions o partida d'aquelles segons benvist los serà a profit de la cosa pública, si per aventura/ de la dita ciutat e regne exirà major quantitat de la dessús dista on no fos necessaria tanta moneda.

[2] Item, si les dites quantitats no eren bastants a les dessús dites coses o no se

n'havien les quantitats dessus dites segons és estat estimat, que sia dat poder al dits tres clavaris/ que ells, ab IX prohòmens altres, los quals sien elets per la cort, ço és, tres de cascun braç en manera que per tots sien XII, puxen crexer les dites imposicions en les coses que benvist los serà a profit del General o metre ajuda o imposició en altra cosa si benvist los era/²¹. *Erat in margine scriptum hoc sequitur*. Clavari per la ecclesia N'Anthoni D'Alpicat, artiacha de Murvedre, del braç de la cavalleria mossén Ramon Castella, mossén Ramon de Thous e En Johan de Pertusa.

[3] Item, que los dits tres clavaris hajen de salari l'any e treball de/ procurar los dits afers, ço és, cascú, II^m sous. És semblant a la ciutat que.n hajen assats de mil sous cascun. Plau a tots los braços ab que se'n troben per aquell salari.

[4] Item, que aquell clavari, qui tindrà los comptes, haja ultra los dits II^m sous per los més afans que hauria/ haver que.ls altres l'any M sous, appar a la ciutat que entre tot ne haja II^m sous.

[5] Item, que tots los altres salaris, axí dels deputats com dels altres que sien estats tatxats en la cort de Monçó, cessen axí que salari alcú nos do si no als desús dits III clavaris.

[6] Item, appar/²⁴ al dessus dits prohòmens que sia deputat un, per assessor e consellador als dits clavaris en aquelles coses que.ls seran duptoses, que haja de salari l'any D C sous.

[7] Item, és necessari als dits clavaris de haver l notari, qui escriba estimes e faça albarans del sou e es criva/ les faltes e haja de salari l'any D Sous.

[8] Item, és necessari que en la ciutat haja dos administradors segons es acostumat, los quals estiguen en València per determenar les qüestions que seran entre les gents summariament, e haja cascú de salari l'any D sous.

[9] Item, que.ls dits/ administradors tenguen lur notari, lo qual sia present a lur juhi faedor e escriba les vendes que.s faran per los clavaris de les imposicions e altres coses necessaries al dit feyt, e haja de salari D sous.

[10] Item, si als clavaris convendrà exir fora de la ciutat, per vendre/²⁷ les imposicions del regne e metre collitors en los lochs o tatxar aquelles qui be nos poran vendre ni metre cullitor, que hajen de salari cascun dia que estaran defora la ciutat XX sous.

[11] Item, que si.l dit notari havia a anar defora, per faenes de les dites imposicions/ o per alguna cosa tocant les faenes ab alcú dels dits clavaris o sens aquells de manament lur, haja de salari per cascun jorn X sous.

[12] Item, que la cort do poder als dits calvaris o als dos o l d'aquells que en los lochs que seran en lo regne los quals seran de poch/ nombre de casats, qui serà prou vist que no si pot vendre la imposició ni metre a cullitor en aquella, cor en cas que.s faes se n'ho portarien messions, que aquells loch o lochs puxen tatxar segons los menjadors que seran per pa e vi e carn, segons ja en lo passat/³⁰ semblants lochs són acostumats de ésser tatxats.

[13] Item, que les dites imposicions sien posades e levades en tots los lochs de tot lo regne, axí deçà Sexona com dellà, les quals de present són e d'aquí avant seran a obediència del senyor rey.

[14] Item, que.l senyor rey, per gran/ profit de la cosa pública e honor sua e per ço que tots aquells los quals lo rey de Castella ha conquests tornen pus tots a obediència e senyoria del dit senyor rey, perdó generalment, axí com mils se pora dictar, a tots e sengles habitadores axí christians, sarrahins/ com juheus de qualsevol lochs del dit regne conquest e per conquerir los quals són tornats en obediencia e senyoria del d[it] senyor rey per grat e per bona voluntat e no per força; e açò dins temps cert, lo qual ara hi sia assignat o assignador/³³ per lo capità general del regne. E que los dits lochs sien tornats als primers senyors de qui eren, ans que fossen perduts, si e en aquella manera que ans que perduts fossen los tenien, ço és, als senyors del lochs, qui a present dins la senyoria del/ senyor rey són en son servi e obediència, e encara a aquells qui per servi del senyor rey son catius en Castella o en altres lochs. És intenció

[6]

de la ciutat que. ls castells, viles e lochs que. l senyor rey ha donats a la ciutat, és a saber, lo Puig de Santa/ Maria de València e altres lochs, qui sien propis del senyor rey o de la senyora reyna, romanguen e sien de la ciutat. E parria a la ciutat que. ls habitants dels lochs que. s pendran a força d'armes no sien enteses en lo dit general perdó ans romanguen/³⁶ a mercé del senyor rey.

[15] Item, que los VII meses derrereres de la proferta e do que. s feu en la cort general de Monçó, per los del regne de València, sien d'aquí avant absolts e casses, exceptades les generalitats les quals romanguen en ajuda de la present/ proferta segons damunt és dit. Enten la ciutat que per semblant manera li sia remeés tot ço que és degut per part de la dita ciutat de la dita proferta, axí de tot lo temps passat com de l'esdevenidor. *Erat scriptum in margine.* Plau a totes les parts/.

[16] Item, que tois los bens axí mobles seents com semovents, per qualsevol nom sien nomenats, que sien vists ésser de qualssevol persones habitants en la ciutat de València, viles e lochs del regne que a obediencia e manament del senyor rey són estats/³⁹ per tota la present guerra, que seran atrobats en qualsevol ciutat, viles e lochs del dit regne, conquestes e per conquerir, qui en la present guerra són estats, e no són a obediencia del dit senyor rey, e són a obediencia del rey de Castella o de sos sotsmezes/, tornen e sien preses e puxen ésser preses per aquells de qui eren, d'aquells qui. ls tendran o tenen, e açò, sens tot contrast e embarch, franchament sens alguna reemçó, servei o altra exacció. Sia justificat per lo canceller appellats los savis de la/ ciutat.

[17] Item, que. ls dits clavaris e administradors hajen l porter, qui faça tots los manaments pertanyents als oficis dels dits clavaris e administradors, e haja de salari ordinari per cascun any. *Hic erat spacium ad ponendum quantitatem salarii/⁴² quia nullum erat in ibi scriptum.*

[18] Item, quant lo dit porter ira fora la ciutat, per afers dels dits clavaris o administradors, haja per cascun jorn ultra lo salari ordinari. *Idem prout supra proxime.*

[19] Item, mossén Pere Guillem Català, clavari per lo braç/ militar.

[20] Item, mossén Ramon Castellà, mossén Ramon de Thous e micer Giner per consellers en crexer la imposició o no.

[21] Item, sien feyts capitols que la dita proferta dure per II anys comptadors de aytal dia etcètera; si donchs dins lo temps no era feta pau/ o treua, segons los capitols de Monçó. E que. l sou començ lo primer dia de juliol següent. Que. ls dits clavaris sien tenguts retre compte als IX consellers.

[22] Item, que los dits capitols e la dita proferta se puxen dictar, no mudada la substancia,/⁴⁵ com mils dictar se puxa a profit de la cosa pública. *Fuit dictum in dicta curia quod dicta capitula ordinarentur et dictarentur non mutata substancia per Bernardum Ordi et per Januarium Rabaça.*

[23] Item, que, per la present proferta, no sia feyt alcun perjudici a/ alcú dels braços.

[24] Item, per clavari de la ciutat En Miquel de Palomar.

[25] Item, consellers per la ciutat En Nicholau de Valleriola e N'Arnau Valleriola e En Jacme Çolivera de Xàtiva.

[26] Item, que cascun any sien mudats los clavaris los quals sien elets de consell dels consellers.

[27] Item, administradors En Jacme Scrivà, cavaller major de dies, e En Guillem Mir; e sien mudats cascun any a consell dels damunt dits.

[28] Item, conseller per lo braç de la ecclésia, lo bisbe de/ València, lo majoral de Quart e claver de Muntesa.

[29] Item, per assessors dels clavaris En Berenguer Mercader.

Sia fet capítol que la extima dels cavalls, qui morran en expedició de les armes, se pach a coneguda del capità e dels clavaris/⁴⁸.

Et dictus dominus rex habitis pro lectis et publicatis predictis capitulis seus proferata, de quibus iam erat cercioratus cum inde fuisset coram eo pluries altercatum, refe-

rens grates amnibus de dicta curia ex dono seu proferta in prescriptis capitulis expressata/, donum ipsum sive profertam acceptavit, laudavit et aprobavit sub modis formis e conditionibus in prescriptis capitulis expressatis, promittens in bona fide regia atque iurans per dominum Deum et eius crucem, ac per sancta quatour evangelia manibus suis corporaliter [t]acta omnia et singula in capitulis ipsius proferte/, aposita et contenta quatenus ipsum tangunt tenere et observare firmiter et complere, et ab omnibus aliis teneri facere et inviolabiliter observari iuxta ipsorum seriem et tenorem et deinde licenciavit curiam ante dictam.

Presentibus ad hec testibus Raymundo/⁵¹ de Villanova milite, thesaurario ac Petrus de marginibus scriptore portionis domini regis et Dominico Borrarii notari Valentia.

Sig[*signo*] num mei Jacobi Conesa, secretarii dicti nomini regis, eiusque autoritate, notarie publici per eiusdem terram e dominationem qui promissis interfui easque scribi, feci et clausi et corrigitur: in lineis IIII e non aliquorum quidem capitulorum/, e XII^a seran exits II^m lliures, e LI^a donum ipsum sive profertam acceptavit, laudavit et a aprobavit sub modis, formis e conditionibus in prescriptis capitulis expressatis promittens in bona, e in LII^a aposita e contenta quatenus.

DOCUMENTO N.º 2

1365, junio 7. Cullera.

Carta de los diputados de la guerra a los recaudadores de las generalidades del reino, mandando que den cuentas ante Miquel de Palomar o su subdelegado.

A.R.V. Protocolo, 2794, (s. f.º).

De part dels Diputats de la guerra, als amats uníverses e sengles col·lectors e col·lidors dels drets de les generalitats en qualsevol ciutats, viles e lochs del regne de València o subrogats o lochtinent lurs, salut e honor.

Com nós ajam comanat e ab la present comanem a l'honrat En Miquel de Palomar, conclavari e condiputat nostre, que reeba e culla e a mans sues aja totes e qualsevols quantitats de peccunia, que dels diners de les generalitats que sien en poder de vos e de cascun de vos e d'aquí avant a mans vostres per la dita rahó o de altres qualsevol pervendrá, e que puxa hoyr e rebre per la dita rahó compte o comptes de vos e de cascun de vos, e aquells impugnar e contradir, *et* fer encara carta o cartes de absolucions e definicions de les dits comptes, *et* àpoca e àpoques de ço que reebrà ab totes e sengles clausules sens les quals les dites coses no poden ésser enseguides; per tal, a vos e a cascun de vos diem e manam que encontinent e de feyt, vista la present, donets e deliurets sens tota triga al dit honrat En Miquel de Palomar o a altre qualsevol persona, havent manament de aquell, a la qual o quals nos de present donam e atorgam licència e poder de complir e fer totes les dites coses, totes e qualsevol quantitats de peccunia, que a mans vostres haj[e]ts e tingats ne per alguna manera puxe haver, dels diners de les generalitats; com nos, sobre les damunt dites coses [e altres] qualsevol al dit feyt necessaries, al dit honrat En Miquel de Palomar e subtituits seus ab les presents tot nostre loch e veus plenerament comanam.

Donada en Cullera a VII dies de juny anno a Nativitate Domini millesimo trecentesimo sexaginto.